

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

34.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 27-го Апрѣля — 1837 — Wilno. Wtorek. 27-go Kwietnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 16-го Апрѣля.

Его Свѣтлость Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, Графъ Паскевичъ-Эриванскій, третьяго дня вечеромъ прибылъ въ Ст. Петербургъ.

— Графъ Кенигсмаркъ Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Его Величества Короля Прусскаго при Портѣ Оттоманской, прибылъ въ Ст. Петербургъ слѣдуя изъ Константинополя въ Берлинъ. (J. de S. P.)

— Государь Императоръ, удостоивъ благосклоннаго принятія представленнаго Его Величеству Г. Министромъ Народнаго Просвѣщенія нижеслѣдующія книги: 1) *Россия, въ историческомъ, статистическомъ, географическомъ и литературномъ отношеніяхъ*; 2) *Русскіе престопадные праздники и суетные обычаи*, и 3) *Теорія поэзіи въ историческомъ развитіи у древнихъ и новыхъ народовъ*. — Высочайше повелѣть изволилъ объявить сочинителямъ оныхъ: 8-го класса Булгарину, бывшему Профессору Московскаго Университета Сибиреву, и Адъюнкту-Профессору того же Университета Шевыреву, Монаршею благоволеніе.

— Министерство Финансовъ объявило, что по Высочайшей волѣ Его Императорскаго Величества, для удобнѣйшаго судоходства между С. Петербургомъ и Кронштадтомъ, въ устьѣ рѣки Невы, прорыть новый прямой фарватеръ, начиная со стороны С. Петербурга отъ прежде бывшей поворотной бѣлой вѣхи до пловучаго маяка, глубиною вообще въ 9 футовъ при ординарной водѣ, шириною же въ 60 сажень, и съ началомъ навигаціи нынѣшняго года, сѣверная часть этого новаго примаго фарватера шириною въ 40 сажень, будетъ открыта для хожденія кораблей и судовъ, и путь будетъ по обыкновенію обозначенъ баканами, по лѣвую сторону слѣдуя теченію рѣки, т. е. къ югу бѣлыми, а по правую, т. е. къ сѣверу черными; въ остальной же южной части новаго примаго фарватера, за бѣлыми баканами, будутъ производиться работы дальнѣйшаго его углубленія. — Для усиленія струи въ новомъ фарватерѣ, входя въ старый окружный фарватеръ, называемый большимъ корабельнымъ, съ восточнаго его конца забить подводною дамбою, на протяженіе 310 сажень. Для предупрежденія же непріятныхъ случаевъ, мѣсто нахожденія этой дамбы будетъ обозначено голиками на разстояніи одинъ отъ другаго 50 сажень, для показанія, что между ними хода никакого нѣтъ. За таковымъ распоряженіемъ, хозяева кораблей и судовъ и шкипера предупреждаются, что корабли и суда отъ Кронштадта въ С. Петербургъ не должны уже входить въ старый окружный фарватеръ (находившіеся на немъ баканы будутъ сняты), но должны держаться пути отъ пловучаго маяка между баканами. При чемъ они также предвѣщаются, чтобы прохода вообще по новому фарватеру имѣли осторожность не заходить за линію бѣлыхъ бакановъ, чтобы избѣгать столкновенія съ землечерпальными машинами, которыя продолжаютъ углубленіе на южной части фарватера.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 16-go Kwietnia.

Яśnie Оsviecony Marszałek Polny, Xiążę Warszawski, Hrabia Paskiewicz-Erywański, zawczora przybył do St. Petersburga.

— JW. Hrabia Königsmarck, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N. Króla Jmci Pruskiego przy Porcie Otomańskiej, przybył do St. Petersburga, jadąc z Konstantynopola do Berlina. (J. de S. P.)

— Cesarz Jego Mość, zaszczycawszy łaskawymъ przyjęciemъ przedstawione NAYJAŚNIEYSZEMU PANU przez P. Ministra Narodowego Oświecenia dzieła następujące: 1) *Rossya, pod względem historycznym, statystycznym, geograficznym i literatury*; 2) *Ruskie gminne uroczystości i przesądne obrzędy*; 3) *Teorya Poezyi w historycznym postępie u starożytnych i nowożytnych narodów*. — NAYWYŻEY rozkazać raczył oświadczyć ich autorom: 8-mey klasy Butharynowi, byłemu Professorowi Moskiewskiego Uniwersytetu Sniegirewu i Adjunkt-Professorowi tegoż Uniwersytetu Szewyrewu, MONARSZE zadowolenie.

— Ministeryum Skarbu ogłasza, że z woli NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA JEGO MOŚCI, dla dogodniejszej pomiędzy Petersburgiem a Kronsztadtem żeglugi, w uściurzezi Newy przekopana została nowa żeglarska droga (Farhwatter), zaczynając ze strony St. Petersburga, od dawney zwrótney białey wiechy, do pływającej latarni morskiej, mająca głębokości, przy zwyczajney wodzie, w ogóle dziewięć stop, szerokości sążni 60, i wraz z początkiem żeglugi bieżącego roku, północna część tey nowey drogi będzie otwartą dla okrętów i statków, a kierunek jej, jak zwykle, wskazany pływającymi ostrakręgami: z lewey strony, idąc z biegiem wody, to jest ku południowi, białemi; a z prawey, t. j. ku północy, czarnemi; w pozostałej zaś południowej części nowey żeglarskiej drogi, będą się posuwały roboty dalszego jej wygłębienia. Dla natężenia prądu w nowey prostej drodze, wejście do dawney, krętey, zwanej wielką okrętową drogą, zagrodzone będzie ze wschodniego końca, podwodną tamą, na przestrzeni 310 sążni. Dla uniknienia zaś niepomyślnych ztąd wypadków, kierunek tey tamy oznaczony zostanie rzędem wystających ostrokręgów, odległych od siebie 50 sążni, wskazujących, że między niemi przeyscia żadnego nie ma. W skutek takowego rozporządzenia ostrzega się właścicieli i szyprow okrętowych, że statki idące z Kronsztadtu do Petersburga, nie powinny już wchodzić na dawną krętą drogę, (znajdując się bowiem na niej znaki będą zdjęte), lecz powinny trzymać się drogi od pływającej latarni, pomiędzy nowo-wystawionemi znakami. Obok tego ostrzega się, iżby w ogólności, idąc nową drogą, nie zbaczano z linii, wytkniętey białemi ostrokręgami, ażeby uniknąć zetknięcia z ziemioczerpalnemi maszynami, które nie przestają posuwać daley roboty wygłębienia południowej części drogi żeglarskiej.

— По порученію Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА, Г. Генераль-Лейтенантъ А. А. Кавелинъ, при отношеніи къ Г. Директору Минералогическаго Общества въ Санктпетербургѣ, Я. Г. Зембницкому, препроводилъ драгоценный экземпляръ аширита, милостивѣе пожалованный Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ для кабинета Общества, изъ числа образцовъ этого минерала, присланныхъ Его Императорскому Высочеству изъ Киргизской Степи. Съ глубочайшимъ благоговѣніемъ, Общество имѣло счастье получить сей подарокъ, какъ драгоценнѣйшій залогъ милостивѣйшаго вниманія Его Императорскаго Высочества. Этотъ подарокъ оживляетъ въ душѣ каждаго изъ членовъ Общества память въ Божѣпочивающаго Государя Императора АЛЕКСАНДРА I, даровавшаго бытіе обществу Высочайшимъ соизволеніемъ на учрежденіе его, и средство къ его поддержанію. Сія память Благословеннаго АЛЕКСАНДРА I сливается съ благоговѣніемъ Общества къ священному имени нынѣ царствующаго Государя Императора НИКОЛАЯ I, соизволившаго усугубить средства къ поддержанію Общества, и тѣмъ упрочить его существованіе. Общество, обязатворенное щедротами двухъ Великихъ Монарховъ, имѣло счастье соответственно цѣли и предметамъ своихъ занятій, удостоиться подарковъ по Всемиловитѣйшему вниманію Государя Императора и Высочайшихъ Особъ Его Августѣйшаго Дома. Общество, побуждаемое священнымъ чувствованіемъ безпредѣльной благодарности, не можетъ умолчать о драгоценномъ изумрудѣ, пожалованномъ Его Императорскимъ Величествомъ, о богатомъ собраніи минераловъ Саксонскаго горнаго края, присланномъ отъ Ея Императорскаго Высочества Великой Герцогини Саксенъ-Веймарской МАРИИ ПАВЛОВНЫ, и о рѣдкомъ образцѣ аширита отъ Его Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича, нынѣ поступившемъ въ кабинетъ общества.

Аширитъ, названъ, какъ известно, по имени Бухардъ *Махметъ-Ашира*, который, будучи родомъ изъ Ташкента, бывалъ многократно по торговымъ дѣламъ въ Киргизской Степи и въ пограничныхъ мѣстахъ Россіи. При такихъ сношеніяхъ, случай свелъ его съ Бригадиромъ *Бентамоу*, который, для извѣстной цѣли въ царствованіе блаженныя памяти Императрицы **ЕКАТЕРИНЫ** Великой, имѣя повелѣніе пройтись во внутренность степи Киргизцевъ Средней Орды, находился нѣсколько времени въ Кориковскомъ форпостѣ, гдѣ *Аширъ* представилъ ему, съ образцами нѣкоторыхъ мѣдныхъ рудъ, и кристаллы, похожіе цвѣтомъ на изумрудъ, такъ, что *Бентамъ* принялъ эти кристаллы за изумрудъ, а *Бухарецъ* объявилъ ему, что онъ взялъ ихъ, какъ и мѣдныя руды, изъ древней рудокопни въ Киргизской Степи, къ югу, разстояніемъ отъ Кориковскаго форпоста на 300 верстъ. Надобно полагать, что это было въ 1780 годахъ, тѣмъ болѣе, что свѣдѣнія объ аширитѣ, подъ названіемъ Ашира, находятся въ сочиненіяхъ, изданныхъ въ 1790 годахъ; но годъ открытія его не означенъ. Впрочемъ, какъ бы то ни было, минералогіи и любители рѣдкостей, по возвращеніи Бригадира *Бентама* въ С. Петербургъ, получившіе отъ него нѣсколько образцовъ мнимаго изумруда, дорожили ими, какъ скупецъ золотомъ, или Египтянинъ мумією, едва осмѣливаясь касаться къ нимъ рукою, а тѣмъ мѣнѣе подвергать рѣзцу или жертвовать ими для химическаго испытанія. Однако жъ еще въ то время, химику Императорской С. Петербургской Академіи *Науки*, *Ловицу*, посчастливилось имѣть образцы этого рѣдкаго минерала для химическаго испытанія, которое, согласно съ новѣйшими выгодами изъ разложеній Французскаго химика *Вокелена* и нашего Академика *Г. И. Гесса*, показало, что аширитъ состоитъ существенно изъ кремнезема, медной окиси и воды. Такъ какъ мѣдная окись есть главная основа состава аширита, то онъ принадлежитъ къ числу мѣдныхъ рудъ, и, по значительному содержанію мѣди, могъ бы имѣть преимущество предъ другими мѣдными рудами на добываніе этого металла, если бы находился въ большемъ количествѣ; но аширитъ, по отличительности своего состава, по рѣдкости найденія и по изыществу наружныхъ качествъ, останется драгоценностію для естествоиспытателей и любителей рѣдкостей, къ удовлетворенію любопытства и украшенію кабинетовъ.

Изъ всѣхъ известныхъ минераловъ, только одинъ аширитъ имѣетъ, подобно изумруду, чистый зеленый цвѣтъ, которымъ онъ обязанъ главной основѣ состава своего, мѣдной окиси, и по которому принялъ его за изумрудъ, отъ чего произошли названія его во Французскомъ языкѣ *Emeraude de Sibérie* и *Emeraudine*, а потомъ и въ систематическомъ рас-

— Zpołecenia Jego Cesarskiej Wysokości Pana Następcy Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA, P. Jenerał-Porucznik A. A. *Kawelin*, przy odniesieniu się do P. Dyrektora Mineralogicznego Towarzystwa w Sankt-Petersburgu, J. H. *Ziembnickiego*, załączył kosztowny egzemplarz aszyrytu, czyli miedzi szmaragdowej, Naytąskawiey ofiarowanego przez Pana Cesarzewicza Następcę Gabinetowi Towarzystwa, z liczby egzemplarzy tegoż minerału, przysłanych Jego Cesarskiej Wysokości ze step Kirgizkich. Z naygłębszém uszanowaniem Towarzystwo miało szczęście otrzymać ten dar, jako drogi zakład Naytąskawszych Jego Cesarskiej Wysokości względów. Dar ten odnawia w duszy każdego z Członków Towarzystwa pamięć w Bogu spoczywającego Cesarza Jego Mości ALEXANDRA I-go, który nadał był Towarzystwu przez Naywyższe zezwolenie na jego zawiązanie i środki jego utrzymania. To wspomnienie Błogosławionego ALEXANDRA I-go zlewa się z uszanowaniem Towarzystwa ku świętemu Imieniu teraz Panującego NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA NIKOŁAJA I-go, który zezwolił na powiększenie środków do utrzymania Towarzystwa, i przez to utrwalił jego istnienie. Towarzystwo osypane dobrodziejstwami dwóch WIELKICH MONARCHÓW, miało szczęście, odpowiednie celowi i przedmiotom swoich zatrudnień, bydź zaszczycone podarunkami z Naymiłościwszych względów NAYJAŚNIEJSZEGO PANA i WYSOKICH OSÓB NAYJAŚNIEJSZEGO Jego Domu. Towarzystwo, przejęte świętym uczuciem nieograniczoney wdzięczności, nie może nie wspomnieć o kosztownym szmaragdzie, przez Jego Cesarską Mość ofiarowanym, o bogatej kolekcyi minerałów Saxońskich górniczych kopalni, przysłaney przez JEJ CESARSKĄ WYSOKOŚĆ WIELKĄ Xiężęć Sasko-Weymarską MARYĄ PAWŁOWNĘ, i o rzadlim egzemplarzu aszyrytu Jego Wysokości PANA NASTĘPCY CESARZEWICZA, umieszczonym teraz w Gabinetcie Towarzystwa.

Aszirit nazwany jest, jak wiadomo, od nazwiska Bucharczyka *Mahmet-Aszira*, który, będąc rodem z Taszentu, wielokrotnie bywał za sprawami handlowemi w stepach Kirgizkich i w pogranicznych miejscach Rosyi. Szród tych stosunków, zdarzenie sprowadziło go Brygadyerem *Bentamem*, który, dla wiadomego celu w czasie panowania błogosławionej pamięci CESARZOWY KATARZYNY WIELKIEJ, mając rozkaz przeyscia do szrodka step Kirgizkich Szredniej Ordy, przez niejaki czas znaydował się na Korjakowskim forpoczcie, gdzie *Aszir* okazał mu, z próbkami niektórych rud niedzianych, i kryształ, podobne z koloru do szmaragdu tak, iż *Bentam* przyjął te kryształ, zamiast szmaragdów, a Bucharczyk uwiadomił go, iż sam on wziął je, jako i rudy miedziane, ze starej kopalni w stepach Kirgizkich, ku południowi, odległej od Korjakowskiego forpocztu na 300 wiorst. Wypada sądzić, że on było w 1780 roku, tém bardziey, że wiadomości o aszyrycie, pod nazwaniem *Aszira*, znaydują się w dziełach, w 1790 roku wydanych; ale rok jego odkrycia nie jest wyrażony. Zresztą, jakkolwiek to było, mineralogowie i miłośnicy osobliwości, za powrotem Brygadyera *Bentama* do St. Petersburga, którzy otrzymali od niego kilka kawałków muiemanego szmaragdu, wielką przywiązawali doń cenę, jak skępy do złota, albo Egipcyanin do mumii, zaledwo wążąc się dotykać ich ręką, a tém bardziey oddawać pod dółto snycerskie, albo poświęcić je na chemiczne doświadczenia. Jednakże w owym jeszcze czasie, chemikowi CESARSKIEJ St. Petersburgkiej Akademii Nauk *Zowicowi*, udało się dostać rzadkiego tego minerału na chemiczne doświadczenia, które zgodnie z nowszemi wypadkami z rozkładów chemika Francuzkiego *Vocquelin* i naszego akademika P. J. *Hessa*, przekonały, że asziryt składa się właściwie z krzemienia ziemistego, niedokwasu miedzi i wdy. Ponieważ niedokwas miedzi stanowi główną zasadę składu asziritu, przeto on należy do liczby rud miedzianych, i ze względu, iż wiele zawiera w sobie miedzi, mógłby mieć pierwszeństwo przed innemi rudami miedzianemi na dobywanie tego metalu, gdyby się w wielkiej znaydował ilości; ale asziryt, dla szczególnego swojego składu, dla rzadkości znalezienia i piękności powierzchowney, pozostanie kosztownym dla badaczów natury i miłośników osobliwości, ku zaspokojeniu ciekawości i ozdobie Gabinetów.

Ze wszystkich znanych minerałów, jeden tylko aszirit, podobnie jak szmaragd, ma czysty zielony kolor, do czego się przyczynia główna zasada jego składu, niedokwas miedzi, i dla którego miano go za szmaragd, zjad poszły jego nazwania w języku Francuzkim *Emeraude de Sibirie* i *Emeraudine*. Potem w systematycznym układzie minerałów, podług systematu sławnego

предъявленіи минераловъ, по методу знаменитаго *Вернера*, означенъ именемъ мѣднаго изумруда (*Kurfer-smaragd*). По кристаллическому виду, онъ сходству-етъ съ венисомъ, представляя ромбоидальные двѣнадцатигранники. Онъ не имѣетъ совершенной прозрач-ности, но просвѣчиваетъ, отъ чего извѣстный фи-зикъ и кристаллографъ *Гаю* далъ ему название діоп-таза, составленное изъ Греческихъ словъ, означа-ющихъ *сквозь видимый*. Изъ всѣхъ, донынѣ извѣ-стныхъ минераловъ, уваровитъ, также весьма рѣд-кій минералъ, имѣетъ ближайшее сходство съ а-ширитомъ по цвѣту, степени прозрачности и кри-сталлическому виду, такъ, что первый образецъ у-варовита искусными минералогами считается былъ за аширитъ; но различіе породъ, сопровождающихъ эти оба минерала, подавало поводъ къ мнѣнію о суще-ственномъ различіи ихъ, и это мнѣніе оправдалось тѣмъ, что уваровитъ, по составу своему, принадле-житъ къ разряду благородной венисы, получая цвѣтъ свой отъ окисла хроміа. Притомъ же оба эти мине-рала, столь пріятные по цвѣту, блеску и правиль-ному виду, различествуютъ тѣмъ, что діоптазъ един-ственно находится въ Киргизской Степи на изве-стнякѣ, а уваровитъ только въ дачахъ Бисерскаго завода Пермской Губерніи, на хромоокисломъ желѣзѣ.

Экземпляръ аширита, милостивѣе пожалова-нный Его Императорскимъ Высочествомъ Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ, въ кабинетъ Общества, представляетъ группу множества кристалловъ аши-рита, расположенныхъ между кристаллами извест-коваго шпата на сплошномъ известнякѣ, составля-ющемъ родину прекраснаго, рѣдкаго и великолѣпна-го аширита. Кристаллы его поучительны совершен-ствомъ формы, а нѣкоторые изъ нихъ, сверхъ того, особенно замѣчательны по необыкновенной величинѣ.

Сей лестный подарокъ пребудетъ священнымъ памятникомъ милостивѣйшаго вниманія и благоволе-нія Его Императорскаго Высочества Государя На-слѣдника Цесаревича къ Минералогическому Обще-ству. (С. П.)

Одесса, 19-го Марта.

Государь Императоръ, по представленію Г. Но-вороссійскаго и Бессарабскаго Генералъ-Губернато-ра, дабы обезопасить частныя мореходныя суда, за-нимающіяся перевозками казенныхъ грузовъ изъ Та-ганрога и Черноморскихъ портовъ къ берегамъ Мин-греліи и Абхазіи, отъ непріязненныхъ на сѣи суда нападеній горцевъ, Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) Въ кондиціяхъ, на таковыя перевозки заклю-чаемыхъ, постановить неперемѣннымъ правиломъ, да-бы судовладельца вооружали по возможности свои су-да и людей.

2) Дозволить судамъ симъ удвоить и даже у-троить постановленное пунктомъ 4 приложенія къ статьѣ 1933 Свод. Закон. дополнит. т. 6, устав. та-можен. количество зарядовъ, которое позволено имѣть на этихъ судахъ, для собственной ихъ защи-ты, принимая заряды эти на мѣстѣ отправленія и дополняя, въ случаѣ растраты, изъ запасовъ тѣхъ крѣпостей, куда грузы доставлены будутъ, съ тѣмъ однако же, чтобы отправляющее ихъ начальство да-вало имъ о количествѣ таковыхъ зарядовъ свидѣтель-ства и чтобы съ нихъ взимаема была порука или под-писка, что они не будутъ ни продавать, ни передавать сей порохъ и снаряды.

3) Дозволить отпускать означеннымъ судамъ изъ артиллерійскихъ гарнизоновъ тѣхъ мѣстъ, откуда от-правляются грузы, на каждое судно по одному лег-кому орудію и боевые припасы, съ возвратомъ симъ гарнизонамъ орудій съ принадлежностію, и съ тѣмъ, чтобы за испорченное были вносимы деньги при воз-вратѣ орудій, а за порохъ и боевые снаряды и при-пасы судовладельца уплачивали по обошедшимся казнѣ цѣнамъ, при самомъ пріемѣ этихъ предметовъ. (Од В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

И т а л і я.

Медиоланъ, 14-го Апрѣля.

Его Императорское Высочество Великій Князь МИХАИЛЬ, вчера изъ Турина сюда прибылъ.

Римъ, 11-го Апрѣля.

Вчера предъ полуднемъ умеръ здѣсь въ слѣд-ствіе воспаления въ легкихъ, Кардиналъ Томасъ Вельдъ рожденный въ Лондонѣ 22 Января 1773 г. (А.Р.С.З.)

Г е р м а н і я.

Мюнхенъ, 20-го Апрѣля.

Его Императорское Высочество Великій Россій-скій Князь МИХАИЛЬ прошедшую ночь изъ Ита-ліи сюда прибылъ и соблюдаетъ инкогнито.

Франкфуртъ на М., 21-го Апрѣля.

Въ будущее воскресенье въ Герцогскомъ замкѣ въ Биберишъ, послѣдуетъ обрученіе Его Святл. Прин-ца Петра Ольденбургскаго съ Принцессою Терезіею

Wernera, otrzymał nazwanie miedzi szmaragdowej (*Kupfersmaragd*). Z kształtu swej krystalizacyi, po-добный jest do granatu, formując dwónastościan rom-бoidalny. Nie ma zupełnej przezroczystości, jednakże się przeswieca, przez co znany fizyk i krystallograf *Haüy* dał mu nazwanie Diopazu, złożonego z greckich wyrazów, oznaczających *przezroczysty*. Ze wszystkich dotąd znanych minerałów, Uwarowit także bardzo jest rzadki minerał, ma blizkie podobieństwo do asziryту co do koloru, stopnia przezroczystości i kształtu kryszta-łów tak, iż pierwszy exemplarz uwarowitu od bie-глыхъ минералогівъ поczytywany był za aszirit; ale ró-żnica gatunków obu tych minerałów, była pobudką do sądzenia o istotnej ich różnicy, i wniosek ten potem się sprawdził, iż uwarowit ze swojego składu należy do rzędu szlachetnego granatu, biorąc swój kolor od nie-dokwasu chromu. Przytém oba te minerały, tak piękne ze swego koloru, blasku i foremnej postaci, różnią się w tém, iż diopaz znajduje się jedynie w stepach Kirgizkich na wapienie, a uwarowit tylko w obrębach Biserskiej fabryki w Gubernii Permskiej, na chromi-cznym żelazie.

Exemplarz asziritu, Najłaskawiey ofiarowany przez Jego CESARSKĄ WYSOKOŚĆ PANA NASTĘPCĘ CESARZEWI-ча dla Gabinetu Towarzystwa, jest skupieniem mnóz-тва kryształów asziritu, znajdujących się między kry-ształami spatu wapiennego na zsiadłym wapieniu, stano-wiącego rodzinę pięknego, rzadkiego i wspaniałego a-asziritu. Jego kryształy odszczególniają się zupełnością formy, a niektóre z nich prócz tego, godne są uwagi dla nadzwyczajnej wielkości.

Chlubny ten podarunek będzie świętym pomni-kiem łaskawych względów przychylności Jego CESAR-skiej WYSOKOŚCI PANA NASTĘPCY CESARZEWICZA ku Mi-нералогическому Товариществу. (P. P.)

Одесса, 19-го Марца.

НАЯСНІЕШЫЙ ЦЕСАРЪ Jego Моść, на przełożenie P. Noworossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Guber-natora, ażeby zabezpieczyć statki morskie, należące do właścicieli prywatnych, używane do przewożenia ładun-ków rządowych z Taganrogu i portów Czarnomorskich na wybrzeża Mingrelii i Abchazii od napadów górali, raczył rozkazać:

1) W umowach, na takowe przewozy zawieranych, zastrzegać koniecznie, ażeby właściciele statków, same statki, równie, jak i ludzi, składających osadę, podług możliwości uzbrajali.

2) Pozwolić tymże właścicielom, iżby podwóyną, a nawet potrójną nad tę, jaka w art. 1953 Układu Praw dodatków t. 6 Urzędzeń Celnych jest zakreślona, ilość nabojów, na statki zabierali dla własnej obrony, biorąc je na miejscu odpłynienia, i, w razie roztracenia, uzu-pełniając ją z zapasów twierdz, do których ładunek stat-ku będzie dowieziony, z tém wszakże zastrzeżeniem, iż Zwierzchność, która je wyprawia, ma im wydawać o ilości takowych nabojów świadectwa i powinna być brana od nich poręka lub rewers, że oni takowego pro-chu i nabojów ani przedawać, ani nikomu innemu od-dawać nie będą.

3) Pozwolić dawać na każdy z pomienionych stat-ków, z garnizonów artylleryyskich tych stanowisk, zkad wysyła się ładunek, po jednym lekkim dziale, z po-trzebnym ryszunkiem i z zastrzeżeniem zwrotu tych dział właściwym garnizonom, lub w razie ich zepsu-cia, wypłaty należnych za nie pieniędzy; za proch zaś i dalszy ryszunek, właściciele mają zapłacić w cza-sie ich zabierania na statki, podług ceny, jaką samemu Skarbowi kosztowały. (T. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

W ł o c n y.

Медиоланъ, 14-го Квiетня.

Его CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI ХІАЖЕ Rosssy-ски MICHAŁ, wczora z Turynu tu przybył.

Рzym, dnia 11 Квiетня.

Wczora przed południem umarł tu skutkiem za-palenia płuc Kardynał Thomas Weld, urodzony w Londynie 22 Stycznia 1773 roku. (А.Р.С.З.)

Н і е м с у.

Мюнхенъ, 20-го Квiетня.

Его CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI ХІАЖЕ Rosssy-ски MICHAŁ, przeszedł nocy ze Włoch tu przybył. ХІАЖЕ zachowuje incognito.

Frankfort nad Menem, 21-го Квiетня.

W przyszłą niedzielę na zamku Хіагѣцымъ w Бie-berich odbędzie się заślubienie JO. Хіагѣца Петра Оl-denburskiego z Хіагѣцзкѣ Тересѣя Nassauskѣ. Z oko-

Нассавакою. По случаю сего бракосочетанія, чрезъ нѣсколько дней будутъ блистательныя празднества въ Вибериxъ и Висбаденѣ. (A.P.S.Z.)

П р у с с і я.

Берлинъ, 21-го Апрѣля.

Изданная вчера 8-я часть свода законовъ содержать слѣдующее Королевское постановленіе о употребленіи военнаго оружія: — „Мы Фридрихъ и проч. Чтобы избѣгнуть недоразумѣній и сомнѣній въ какихъ случаяхъ и до какой степени, войско можетъ и обязано употреблять свое оружіе для удержанія общаго порядка, а также для предупрежденія могущихъ случиться несчастныхъ происшествій, мы признали нужнымъ возобновить и усовершенствовать существующія правила. Сходно съ симъ на предложеніе нашего Государственнаго Министерства и по соглашенію съ нашимъ Государственнымъ Совѣтомъ, постановляемъ слѣдующее: — § 1. Войско исполняющее нашу службу для удержанія публичнаго порядка спокойствія и безопасности обязано при караулахъ, во время патрулей, транспортовъ и другихъ командъ, или когда откомандировано по приглашенію или въ помощь гражданскому начальству, пользоваться своимъ оружіемъ во всѣхъ случаяхъ изъясненныхъ въ §§ 2—6. — § 2. Еслибъ откомандированное войско при одной изъ вышеказанныхъ обязанностей службы, было преслѣдуемо или отъ преслѣдованія находилось въ угрожающей опасности, или еслибъ встрѣчало дѣйствительное сопровожденіе и опасныя угрозы, тогда можетъ употребить свое оружіе для отраженія нападенія и побѣжденія упорства. — § 3. Если войско исполняя подобную службу, требуетъ положить оружіе и другіе опасныя снаряды употребленныя для напасти или упорства, и если тотчасъ неудовлетворено такому требованію, или когда уже разположенное оружіе опять брали, войско можетъ воспользоваться своимъ оружіемъ, для принужденія къ должному повиновенію. — § 4. Если при арестахъ, задержанный уходитъ или старается уйти, войско употребляетъ свое оружіе для воспрепятствованія побѣга. — § 5. Оно равномерно имѣетъ подобное право, во всѣхъ случаяхъ, въ которыхъ задержанные вѣренныя для прохода или подъ надзоръ, стараются уйти при транспортахъ или изъ тюрьмы. — § 6. Каждый солдатъ находящійся на караулѣ, (неисключая почетныхъ стражей), въ правѣ, на случай нужды, употребить свое оружіе въ защиту вышней или лицъ переданныхъ его присмотру. — § 7. Войско можетъ только въ такомъ размѣрѣ употреблять оружіе, сколько требуетъ необходимость для достиженія цѣли въ §§ 2—6. Употребленіе огнестрѣльнаго оружія слѣдуетъ только въ такомъ случаѣ, когда или дано на то особенное повелѣніе, или когда оказывается недостаточнымъ употребленіе другаго оружія. — § 8. Если войско отправлено въ помощь гражданскому начальству, то не сіе послѣднее, но оно и командиръ его опредѣляютъ должно ли и какимъ образомъ употребить оружіе. Впрочемъ обязано гражданское начальство во всякомъ случаѣ, когда требуется въ помощь военную силу изъяснить достаточно предметъ и цѣль для которой требуется, чтобы со стороны войска могли быть сдѣланы нужныя распоряженія. — § 9. Еслибъ кто потерпѣлъ поврежденіе употребленіемъ оружія со стороны войска, то таковой обязанъ по той мѣрѣ сколько дозволяетъ обстоятельство, уведомить о томъ ближайшее полицейское начальство; полицейская же власть съ своей стороны должна пещися о поврежденномъ и начать должныя слѣдственные мѣры. — § 10. Что войско при употребленіи оружія, не выступало изъ границъ предоставленнаго ему права, допускается, пока не будетъ доказано противное. Донесенія такихъ лицъ, которые хотя бы нѣсколько виновны или подозреваемы во участіи при обстоятельствахъ, бывшихъ поводомъ къ употребленію вооруженной силы, сами по себѣ недостаточны для произведенія наказанія за злоупотребленіе вооруженія. — § 11. При сборищахъ и безпорядкахъ, кромѣ предписаній настоящаго закона, должно быть соблюдаемо постановленіе отъ 17 Августа 1835.“

— Увѣдомляютъ изъ Тильзица отъ 15 ч. с. м., о печальномъ происшествіи подобномъ тому, которое въ 1829 причинило вредъ тамошнимъ долинамъ. Вода на Немени сорвала плотины въ пяти разныхъ странахъ, и залила большія и плодородныя привольныя мѣста, называемыя Кавкенскими, лежащія между лѣвымъ берегомъ рѣки Руссъ и правымъ рѣки Гильге *). Болѣе ста деревень залиты такъ, что изъ подъ воды видны только верхи кровлей. Этотъ случай тѣмъ болѣе вреденъ, что сего вовсе не ожидали въ это время. (G. C.)

*) Гильге южный заливъ Немени или Мемеля.

личности tego obchodu, przez dni kilka świetne będą uroczystości w Bieberich i Wiesbaden. (A.P.S.Z.)

П р у с с і я.

Берлинъ, 21 Квітня.

Wydaty dnia wczorajszego 8 poszyt zbioru praw, obejmuje następujące postanowienie Królewskie o użyciu broni wojskowej:—, My Fryderyk etc. Aby uniknąć nieporozumień i wątpliwości, w jakich przypadkach i w jakiej rozciągłości, może wojsko i jest obowiązane użyć broni swojej dla utrzymania porządku publicznego, jak niemniej dla zapobieżenia mogącym się wydarzyć nieszczęśliwym wypadkom, znaleźliśmy się spowodowani wznowić i uzupełnić istące przepisy. Stosownie więc do tego, stanowimy na wniosek naszego ministerium stanu i po zasięgnięciu zdania naszej rady stanu, co następuje:— § 1. Wojsko, występujące w służbie naszej dla utrzymania publicznego porządku, spokojności i bezpieczeństwa, jest upoważnione na wartach, posterunkach, pod czas patrolów, transportów i innych komend, lub kiedy jest na rekwizycyą lub dla wspierania władzy cywilnej przydane, robić użytek z broni swojej we wszystkich w §§ 2 do 6 wskazanych przypadkach. — § 2. Gdyby wystane wojsko, przy jednym z wyżej wymienionych obowiązków służbowych, było napastowane, lub napadnięciem niebezpiecznie zagrożone, albo, gdyby napotykało opór czynny i groźby niebezpieczne, może natenczas użyć broni swojej dla odparcia napadcy i pokonania oporu. — § 3. Jeżeli wojsko, w trakcie podobnej czynności służbowej, wzywa do złożenia broni i innych do napadcy lub do oporu użytych narzędzi niebezpiecznych, a takiemu wezwaniu nie stało się natychmiast zadosyć, albo, gdyby zaraz złożone narzędzia znowu zabierano, wojsko może czynić użytek z broni swojej, ażeby zmusić do należnego mu posłuszeństwa. — § 4. Jeżeli przy aresztowaniach, uwięziony ucieka, lub usiłuje uciec, wojsko używa swojej broni dla przeszkodzenia ucieczce. — § 5. Jest również do tego upoważnione we wszystkich przypadkach, w których więźnie, powierzeni do odprowadzenia lub pod dozór, z transportów lub z więzień umknąć usiłują. — § 6. Każdy żołnierz stojący na straży, (nie wyłączając straży honorowych), mocen jest w razie potrzeby, użyć broni swojej w obronie rzeczy lub osób, jego pilnowaniu powierzonych. — § 7. Wojsko o tyle tylko broni użyć może, o ile do osiągnięcia powyżej w §§ 2—6 wyrażonych celów, konieczność wymaga. Użycie broni palnej, w takim tylko przypadku następuje, kiedy albo oddzielny na to rozkaz jest wydany, albo gdy inny rodzaj broni pokazuje się niedostateczny. Wojsko działające winne w każdym razie samo oznaczyć czas, tudzież rodzaj i sposób użycia broni. — § 8. Jeżeli wojsko jest wysłane dla wspierania władzy cywilnej, nie ta ostatnia, ale ono i jego dowódca ma oznaczyć, czyli i w jaki sposób można przystąpić do użycia broni. Władzy jednakże cywilnej jest powinnością, w każdym razie, gdy wzywa pomocy władzy wojskowej, wyłuszczyć z dokładnością przedmiot i cel, na co jest żądany, ażeby ze strony woyska mogły być z pewnością poczynione rozporządzenia stosowne. — § 9. Gdyby kto był uszkodzony przez użycie broni ze strony woyska, obowiązkiem jest tego ostatniego, w miarę, o ile okoliczności nie stoją na przeszkodzie, zawiadomić o tém najbliższą władzę policyjną; władza policyjna jest ze strony swojej obowiązana mieć staranie o uszkodzonym i stosownie rozpocząć kroków sądowych spowodować. — § 10. Ze przy użyciu broni wojsko w obrębie granic swej władzy działało, dopuszcza się, dopóki przeciwnie dowiedzionem nie zostanie. Podania takich osób, które są, choćby w części tylko winne lub podejrzanе o uczestnictwo w okolicznościach, będących przyczyną użycia siły zbrojnej, nie są same przez się dostatecznym dowodem do wymierzenia kary za nadużycie zbrojne. — § 11. Przy zbiegowiskach i zgietkach, oprócz przepisów niniejszego prawa, ma być zachowane postanowienie z dnia 17 Sierpnia 1835.“

— Donoszą z Tylży pod dniem 15 b. m. o smutném, takim samém wydarzeniu, jakie w roku 1829 dotknęło tamtejsze niziny. Woda na Niemnie zerwała groble w pięciu rozmaitych stronach i zalała wielkie urodzajne żuławy nazwane Kaukenскими, a położone między lewym brzegiem rzeki Russ, a prawym rzeki Gilge *). Więc stała wsi jest zalanych, tak dalece, że tylko wierzchołki dachów można widzieć zpod wody. Nieszczęście to sprowadza tém większą klęskę, że było niespodziewane o tym czasie. (G. C.)

*) Gilge południowa odnoga Niemna czyli Memla.

А В С Т Р И Я.

Вѣна, 19-го Апрѣля.

По извѣстіямъ изъ Офена отъ 16-го ч., Е. И. Высоч. Эрцгерцогъ *Палатинъ*, все болѣе и болѣе выздоравливается.

— Письма изъ Флоренціи сообщаютъ, что тамъ 11 Апрѣля за нѣсколько минутъ до 6 часовъ вечера чувствовано было небольшое землетрясеніе. — Гораздо сильнѣе въ то же время происходило оно въ Луккѣ, гдѣ звонили колокола и на стѣнахъ мебели пришли въ движеніе. Въ Минуччиано въ Лукскомъ Герцогствѣ, землетрясеніе значительный причинило вредъ.

Тріестъ, 14-го Апрѣля.

По извѣстіямъ полученнымъ съ кораблями изъ Греціи, тамъ будто происходило сильное землетрясеніе, а именно въ Идрѣ, Поросѣ и Санторинѣ, причинило много вреда. Увѣдомляютъ что при семь землетрясеній около 4—5,000 чел. лишилось жизни, что кажется не совсѣмъ вѣрно и потому ожидаютъ ближайшихъ свѣдѣній.

— Торговля и морскія извѣстія изъ Австрійскихъ Лойдовъ отъ 13 Апрѣля, сообщаютъ о упомянутомъ землетрясеніи: „Кап. Анастасій *Коллур* изъ Греческаго Полляко Ст. Антоніо, который за три недѣли былъ въ Вало и за 14 дней въ Идрѣ и сегодня сюда прибылъ, сказываетъ, что за 8 дней до отъѣзда его изъ Идры, ежедневно чувствованы были столь ужасныя землетрясенія, что разрушили отъ 5—600 домовъ, жители скрылись на корабли и притомъ нѣкоторые погибли. По извѣстіямъ, полученнымъ въ сѣнь порта, въ землѣ сдѣлались разсѣлины, въ Сантаріно провалилась деревня и въ Специи причинены поврежденія. Въ Морѣ также замѣтили тоже явленіе.“

(A.P.S.Z.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 18-го Апрѣля.

Вчера Король председательствовалъ въ Министерскомъ Совѣтѣ, продолжавшемся съ 10-го ч. утра до 5 по полудни.

— Въ сегодняшнемъ засѣданіи Палаты Депутатовъ находились всѣ Министры. По предложеніи протокола, Президентъ Совѣта, увѣдомилъ собраніе о подписаніи брачнаго контракта между Герцогомъ *Орлеанскимъ* и Принцессою Еленою *Мекленбургъ-Шверинскою*. Тотчасъ предложилъ онъ Палатѣ два новые проекта закона. Первый касается возвышенія суммы производства Герцогу *Орлеанскому*, сходно 2 й статьѣ закона отъ 2 Марта 1832 о Королевскомъ Домѣ. „Король“ сказалъ Министръ „не хотѣлъ, чтобы мы назначали прибавочную сумму; онъ хотѣлъ чтобы Палаты сами это опредѣлили. Во второй статьѣ предложеннаго проекта закона, на случай, еслибъ Кронпринцъ умеръ, для вдовствующей его супруги по силѣ брачныхъ договоровъ, назначается 300,000 фр. Вторымъ проектомъ закона, законъ о утѣлахъ для Герцога *Немурскаго* уничтожается, ибо Король въ одно время не хотѣлъ требовать возвышенія содержанія для Герцога *Орлеанскаго* и втораго для Герцога *Немурскаго*, послѣдній также убѣдительно просилъ своего отца, отказаться отъ прежняго его желанія.“ Графъ *Моле*, заключилъ свою рѣчь увѣреніемъ, что новое Министерство и напредъ будетъ держаться, уже семь лѣтъ продолжающейся славной политики.

— И въ Палатѣ Перовъ объявилъ сегодня Президентъ Совѣта, заключеніе брачнаго договора между Герцогомъ *Орлеанскимъ* и Принцессою *Мекленбургъ-Шверинскою*. Онъ замѣтилъ при томъ, что члены новаго Кабинета Палатѣ хорошо известны, и потому онъ не считаетъ нужнымъ представлять ихъ программѣ. „Мы постоянно“ сказалъ онъ между прочимъ „будемъ слѣдовать прежнимъ путемъ, ибо при сей системѣ, можно только удержать настоящее и упрочить будущее. Палата Перовъ не уклонится отъ затрудненій, которыя мы перенесли при встрѣтившемся у насъ вопросѣ; она признаетъ справедливость нашихъ дѣйствій, и она безъ сомнѣнія окажетъ тоже содѣйствіе, тотъ образъ мыслей и то благоразуміе, которое столько содѣйствовало къ утвержденію нашего конституціоннаго Правительства.“

— Графъ *Себастьяни* чрезъ нѣсколько дней возвращается на свой постъ въ Лондонъ.

— *Charte de 1830* содержитъ слѣдующее: „Всѣ полученные сегодня изъ Ліона письма увѣдомляютъ, что въ этомъ городѣ все спокойно. Торговля отношенія начинаютъ улучшаться и должно надѣяться, что нѣсколько мастерскихъ, опять начнутъ дѣйствовать.“

— Въ Парижѣ составилось филармоническое общество, которое единственно имѣетъ намѣреніе, давать концерты въ пользу бѣдныхъ. Главою сего общества, Графиня *Спарре*, Графиня *Мерлинъ*, Г-жа

А У С Т Р И Я.

Вѣдеһ, дня 19 Квѣтня.

Подлугъ wiadomości z Buły do dnia 16 dochodzących, J. C. Wys. Arcy-Xiąże *Palatyn*, coraz więcej przych dzi do zdrowia.

— Listy z Florencyi donoszą, że tam 11-go Kwiecia, na kilka minut przed 6-tą wieczorem, dało się uczuć lekkie trzęsienie ziemi — Mocniejsze było o teyże godzinie w Lucca, gdzie dzwony dzwoniły i wiszące na ścianach sprzęty poruszały się. W Minucciano, w Xięctwie Łukiezkim, trzęsienie ziemi znaczne miało zrządzić szkody.

Triest, 14-go Kwiecia.

Podlугъ wiadomości, otrzymanych przez okręty z Grecyi, mocne trzęsienie ziemi miało zrządzić wielkie szkody, mianowicie w Hydrze, Poros i Santorynie. Teraz wiadomo tylko, że podczas tego trzęsienia 4—5,000 ludzi utraciło życie, co zdaje się być bajeczne, a zatem oczekiwać należy bliższego potwierdzenia.

— Handlowe i morskie doniesienia z Loydow Austriackich pod d. 13 Kwiecia udzielają o wspomnionem wyżej trzęsieniu ziemi: „Kapitan Anastasio *Collura*, z Greckiego Pallaco St. Antonio, który we trzy tygodnie z Volo, a we dwa z Hydry, dzisia tu przybył, donosi, że na 8 dni przed jego odjazdem, codziennie tak mocne czuć się dawało trzęsienie ziemi, iż zawałilo od 500 do 600 domów, lud uciekał na okręty i wielu przy tém zginęło. Wiadomości, otrzymane w tym porcie głoszą, że w Poros na ziemi porobiły się rysy, w Santorino wieś zapadła, a w Spezzia zrządzone zostały szkody. Również w Morei mocno dał się czuć ten fenomen.“ (A.P.S.Z.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 18-go Kwiecia.

Król przewodniczył wczora na Radzie Ministerjalnej, która trwała od godz. 10 rano do 5 po południu.

— Na dzisiejszym posiedzeniu Izby Deputowanych znajdowali się wszyscy Ministrowie. Wkrótce po przełożeniu protokołu Prezydent Rady zabrał głos, uwiadamiając zgromadzenie o podpisaniu układów małżeńskich między Xięciem *Orleans*, a Xiężniczką Heleną *Meklenburg-Szweryńską*. Potem podał Izbie dwa nowe projekta do prawa. Pierwszy zgodnie z Art. 20, prawa 2 Marca 1832 o liście cywilnej, względem powiększenia dotacyi dla Xięcia *Orléans*. „Król“ rzekł Minister „niechciał, ażebyśmy z naszej strony naznaczali summy tego dodatku; żąda on, ażeby Izby same to naznaczyły. W 2-m artykule do prawa, na przypadek śmierci Następcy tronu, dla jego małżonki wdowy, podług układów ślubnych, przeznaczają się summa 300,000 fran. Przez drugi projekt do prawa, cofnięte zostało prawo o wyposażeniu Xięcia *Némours*, gdyż Król jednocześnie nie chce żądać, powiększenia funduszu dla Xięcia *Orléanskiego* i Xięcia *Némours*, ostatni sam nawet upraszał oycę, odstąpić od dawniejszego żądania.“ Na końcu oświadczył Hrabia *Molé*, że nowe ministerjum nie odstępnie będzie się trzymało polityki, która z takim zaszczytem od lat siedmiu jest prowadzoną.

— Również w Izbie Parów ogłosił dzisia Prezydent Rady o zawarciu układów ślubnych między Xięciem *Orléans* a Xiężniczką Heleną *Meklenburg-Schwerin*. Dodał przytém, że Członkowie nowego gabinetu dobrze są znani Izbie, a zatem niema potrzeby udzielać ich programmy. „Stale postępować będziemy“ rzekł on „dawniejszą drogą, ażeby przy tym systemacie utrzymać teraźniejszość i zapewnić przyszłość. Izba Parów nieuchroni się trudności, któreśmy przenieśli przy napotkanem u nas zapytaniu; odda ona sprawiedliwość naszym dążeniom i bezwątpienia okaże też pomoc, ten sposób myślenia i ten rozsadek, które się tak istotnie przyłożyły do utwierdzenia naszego Rządu konstytucyjnego.“

— Hrabia *Sebastiani* za dni kilka powraca na miejsce swego urzędowania do Londynu.

— *Charte de 1830* zawiera, co następuje: „Wszystkie, otrzymane dzisia listy z Lyonu donoszą, że to miasto zupełnej używa spokojności. Położenie handlowe zaczyna się polepszać, i można się spodziewać, iż pewna liczba warsztatów, znowu będzie czynną.“

— W Paryżu utworzyło się towarzystwo filarmoniczne, które jedynie ma na celu, dawać koncerty na rzecz ubogich. Na czele tego towarzystwa znajdują się: Hrabina *Sparre*, Hrabina *Merlin*, Pani *Dubignon*, oraz P.P.

Дубиньонъ и *Гг. Мейерберъ, Хабенекъ и Галевы*. Иѣтъ будутъ отличнѣйшіе любители. Первый концертъ послѣдуетъ 29 го ч. с. м. въ пользу Лѣонскихъ работниковъ.

— Пишутъ изъ Орана отъ 8-го ч.: „Генераль *Бюжо* наконецъ сюда прибылъ. Онъ тотчасъ издалъ приказъ, для устройства бригадъ. Экспедиціонная колонна, которую онъ будетъ командовать, раздѣлена на три бригады, которыя будутъ подъ начальствомъ *Рулиера, Лейде* и *Комба*. Войско чрезъ нѣсколько дней отправится въ походъ. Полагаютъ что оно пойдетъ прямо на Тафну и оттуда обратится въ Тремецень.

— По письму изъ Пампелоны отъ 11-го ч., Генераль *Ирибарренъ* получивъ извѣстіе, что Карлисты собрались на линіи Лекумберри, отправилъ три баталіона въ Цубари и два въ Ларансаръ, чтобы линію Валкарлосскую предохранить отъ нападенія неприятеля. *Ирибарренъ* въ тоже время велѣлъ уведомить Генерала *Эспартерю*, что Валкарлосская линія находится въ хорошемъ оборонительномъ положеніи, и что еще можно нарядить 8,000 чел. для рѣшительнаго нападенія на Карлистовъ, не очищая Пампелоны.

19-го Апрѣля.

Король председательствовалъ вчера въ Министерскомъ Совѣтѣ и давалъ потомъ Маршалу *Жерару* частную аудіенцію.

— Австрійскій Посланникъ Графъ *Аппони*, отправился отсюда вчера съ своею фамиліею въ Вѣну. По случаю его отъѣзда, Англійскій Посланникъ Лордъ *Гренвилъ*, старшій членъ дипломатическаго корпуса, 1-го Мая въ день тезоименитства Короля, произнесетъ рѣчь отъ имени дипломатическаго корпуса.

— На вчерашнее засѣданіе Палаты Депутатовъ не только собралось очень много Депутатовъ но также мѣста приготовленныя для публики всѣ были заняты и между слушателями замѣтили особенно много дамъ. Всѣ Министры присутствовали. Потомъ Президентъ Совѣта произнесъ рѣчь, касательно бракосочетанія Герцога *Орлеанскаго* и на счетъ отпуска содержания для молодой супруги Наслѣднаго Принца. — Наконецъ начались совѣщанія объ Алжирскихъ дѣлахъ. Одинадцать ораторовъ подписались противу а 12 въ пользу проекта закона. Въ числѣ первыхъ былъ также Маршалъ *Клозель*, который между тѣмъ изъяснилъ желаніе, чтобы ему было дозволено произнести рѣчь. Когда на это согласились, онъ вступилъ на кафедру. Но Графъ *Моле* удалился съ Министрами Внутреннихъ Дѣлъ Торговли и Финансовъ, чтобы сообщить вышесказанное Палатѣ Перовъ. Прочіе члене Министра остались.

— По извѣстіямъ изъ главной Карлистской квартиры отъ 12-го ч. *Донъ-Карлосъ* такъ выздоровѣлъ, что могъ слушать молебствіе.

20-го Апрѣля.

Вчера занимался Король попеременно съ Президентомъ Совѣта и Министромъ Финансовъ, Юстиціи и Народнаго Просвѣщенія а потомъ отправился въ Версаль.

— Графъ *Моле* вчера въ первый разъ со времени составленія новаго Кабинета, принималъ членовъ дипломатическаго корпуса.

— Утверждаютъ, что Правительство занимается учрежденіемъ Архіепископской столицы въ Алжирѣ. На достоинство Алжирскаго Архіепископа, назначаютъ племянника умершаго недавно Кардинала *Шеврю*.

— Въ письмѣ изъ Сарагоссы отъ 11-го ч. уведомляютъ, что 9-го и 10-го ч. происходили тамъ большіе беспорядки. Народъ увидѣвъ здѣсь бѣжавшихъ изъ Тены, взбунтовался и угрожалъ все разрушить. Много жертвъ пало отъ ихъ буйства, и многіе дома ограблены. Народъ составилъ независимую юнту и выбралъ 20 членовъ. Между ними находятся: одинъ мясникъ, портной, литейщикъ и проч. Всѣ желаютъ, чтобы не продавать имѣній духовенства и монаховъ, но чтобы напротивъ завладѣть имѣніями выходцевъ и раздѣлить ихъ между народомъ. 11-го ч. договаривались съ мятежниками. Говорятъ о подобныхъ беспорядкахъ въ Кадиксѣ. (A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 18-го Апрѣля.

По донесеніямъ отъ 8-го Ноября, на (Французской военной корветѣ, въ Калькуту прибылъ Принцъ *Жоанелльскій* сынъ Короля Французовъ, и принятъ Лордомъ *Аукландомъ*; также Генераль *Аллардъ* возвращаясь отъ Рундшигъ-Синга, прибылъ на томъ же кораблѣ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Нью-Йорка, тамъ знали, что Генераль *Джаксонъ* предъ концомъ сво-

Meyerbeer, Habeneck i Halevy. Спiewy, wykonywane będą przez najznakomitszych amatorów. Pierwszy koncert dany będzie d. 29 t. m. na rzecz Lyonskich robotników.

— Donoszą z Oranu pod d. 8: „Jenerał *Bugeaud* przybył tu nakoniec. Wydał natychmiast rozkaz, przez który urządzone bydź mają brygady. Kolumna ekspedycyjna, którą ma dowodzić, podzielona jest na trzy brygady, które będą pod rozkazami Jeneratów *Rhulieres, Leydet i Combes*. Woysko za dni kilka przedsięwzie mie pochod. Rozumieją, iż podydzie prosto na Tafnę, a ztamtąd uda się do Tremezeny.“

— List z Pampelony pod dniem 11 donosi, że Jenerał *Iribarren*, na wiadomość że Karoliści skoncentrowali się na linii Leccumberry, oddzielił trzy bataliony do Zubiri, a dwa do Larainsar, dla zabezpieczenia linii Val-Carlos od nieprzyjaciela. *Iribarren* w tymże czasie kazał donieść Jenerałowi *Espartero*, że linia Val-Carlos znajduje się w dobrym obronnym stanie i że jeszcze 8,000 ludzi można oddzielić dla stanowczego uderzenia na Karolistów, nie ogatacając Pampelony.

Dnia 19.

Król przewodniczył wczora na Radzie Ministeryalney i udzielił potem Marszałkowi *Gérard* audyencyą prywatną.

— Poseł Austriacki Hrabia *Appony*, wczora ze swoją familią wyjechał ztąd do Wiednia. Z przyczyny tego odjazdu, Poseł Angielski Lord *Granville*, najstarszy członek Korpusu dyplomatycznego, d. 1 Maja, jako w dzień imienia Króla, będzie miał przemowę w imieniu Korpusu dyplomatycznego.

— Na wczorajsze posiedzenie Izby Deputowanych, nie tylko zgromadzili się licznie sami Deputowani, ale nawet ławki przygotowane dla publiczności, całkiem były zapelnione; między słuchaczami szczególniej wiele postrzegano dam. Obecni byli wszyscy Ministrowie. Po zagajeniu posiedzenia, Prezydent Rady miał mowę względem małżeństwa Xięcia *Orleańskiego* i względem wyznaczenia funduszów dla przyszłej żony Następcy tronu. — Nakoniec rozpoczęły się narady o sprawie Algierskiej. 11-tu mówców podpisało się przeciw, a 12-tu za tym projektem do prawa. Pomiedzy pierwszymi znajdował się także Marszałek *Clauzel*, który tymczasem oświadczył, ażeby mu pozwolono mieć przemówienie. Gdy się na to zgodzono, wszedł na mównicę. Lecz Hrabia *Molé* oddalił się z Ministrami spraw wewnętrznych, handlu i skarbu, dla uczynienia Izbie Parów powyższego udzielenia. Dalsi czterey Ministrowie pozostali.

— Podług doniesień z głównej kwatery Karolistowskiej, *Don Carlos* tak dalece wyzdrowiał, iż mógł znajdować się na nabożeństwie.

Dnia 20.

Wczora pracował Król na przemiany z Prezydentem Rady i Ministrami skarbu, sprawiedliwości i oświecenia narodowego, a potem udał się do Versaillu.

— Hrabia *Molé*, pierwszy raz od utworzenia nowego gabinetu, przyuymował wczora Członków Ciąła dyplomatycznego.

— Zapewniają, że Rząd zajmuje się ustanowieniem stolicy Biskupiej w Algierze. Na godność Biskupa Algierskiego, przeznaczają synowca zmarłego nie dawno Kardynała *Cheverus*.

— List z Saragossy pod d. 11 donosi, że d. 9 i 10-go zaszły tam wielkie rozruchy. Gdy lud widział przybywających tam zbiegów z Tena, zhurzył się i zagroził zniszczeniem wszystkiego. Padły ofiary jego wściekłości i wiele domów zrabowano. Lud utworzył juntę niepodległą i zpośród siebie wybrał 20 członków. Między niemi znajdują się: jeden rzeźnik, krawiec, konwisarz i t. d. Wszyscy żądali, ażeby nie przedawać majątków duchowieństwa i zakonników, lecz żeby przeciwnie zabrać dobra wychodźców i rozdzielić je pomiędzy narodem. Dnia 11 uktadano się z buntownikami. Mówią o podobnych niespokojnościach w Kadyxie. (A.P.S.Z.)

BRYTANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 18-go Kwietnia.

Podług wiadomości pod d. 8 Listopada, Xiążę *Joinville*, syn Króla Francuzów, na francuzkiej korwecie wojennej, przybył do Kalkuty i przyjęty był przez Lorda *Auckland*; na tym okręcie przybył również Jenerał *Allard*, powracając od Rundschid-Singa.

— Podług ostatnich doniesień z Nowego-Yorku, była wiadomość, że Jenerał *Jackson* przed samym kon-

его Президентства, признавъ независимость Тексаса, когда ему отъ конгресса подано по сему предмету убедительное представленье.

— Секретаря Посольства *Уркорта* ожидаютъ сюда въ отпускъ изъ Константинополя. Поступокъ его очень порицаютъ и думаютъ, что онъ корреспондентомъ газеты *Times*, которая столь неприязненно выражается противу Лорда *Понсолби*.

— Г. Мишель *Шевалье* съ особеннымъ порученьемъ Французскаго Правительства сюда прибылъ.

— Въ Эдинбургѣ завалялось пяти-этажное винокуренное строеніе, въ высшихъ частяхъ коего находилось 3—4,000 кварты солода и ячменя, причемъ четыре человека лишились жизни.

— Королева такъ больна, что во время бышаго вчера пріема въ Виндзорѣ, мѣсто ея заступала Принцесса *Августа*. Она страдаетъ грудью, но впрочемъ болѣзнь кажется не внушаетъ никакого опасенія.

— Лордъ *Пальмерстонъ* на 27-е ч. назначилъ дипломатическое пиршество, а Лордъ *Мельбурнъ* въ тотъ же день другое.

— По извѣстіямъ изъ Лиссабона отъ 6-го ч. с. м., Королева почти совершенно выздоровѣла. — Недавно изъ Лиссабона на кораблѣ *Талавера* отплыло 400 Англійскихъ морскихъ солдатъ къ Сѣвернымъ берегамъ Испаніи. Извѣстія изъ Алгарви опять благоприятны для Правительства. Удалось поймать многихъ инсургентовъ. (A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 25-го Марта.

Гг. *Бель*, *Ротманъ* и *Чайльдъ* Капитанъ корабля *Vixen*, прибыли сюда изъ Одессы 10-го ч.; товарищей ихъ также въ скоромъ времени сюда ожидаютъ. Они превозносятъ похвалами обращеніе съ ними Россійскаго Начальства во время краткаго ихъ плѣна.

— Частныя письма уведомляютъ, что Англія распространить думаетъ коммерческія свои сношенія на востокѣ, и по сему намѣрена усовершенствовать свои консулаты. Г. *Онглей* наименованъ Консуломъ на островъ Критъ, на мѣсто умершаго Г. *Кампограффо*, съ правомъ заниматься коммерческими дѣлами. Вскорѣ также будутъ наименованы Вице-Консулы въ Тарсусъ и другихъ мѣстахъ.

— Слышно, что весь экипажъ корабля *Vixen* получилъ отъ Императорско-Россійскаго Правительства, въ видѣ милости, полное награжденіе. Вообще, дѣла этого корабля, который въ началѣ весьма болѣзное возбуждали опасеніе, теперь не имѣютъ уже никакой важности. Онъ купленъ съ публичнаго торга Адмираломъ *Лазаревымъ* и будетъ обращенъ въ военный корабль. (G. C.)

31-го Марта.

Официальная газета содержитъ слѣдующую статью: „Нѣкоторые журналы говорили о сдѣланномъ покушеніи на жизнь Султана, — попыткѣ, которая отъ времени до времени подобно какъ во Франціи угрожаетъ продолженіемъ крови. По донесеніямъ тѣхъ же журналовъ, виновниками сказаннаго покушенія бывшіе Янычари, которые не смотря на врожденное ихъ отвращеніе отъ всѣхъ новыхъ изобрѣтеній, воспользовались духовнымъ оружіемъ. Къ счастью, можемъ мы признать сие ложнымъ. По введенію порядка и по устройству регулярнаго войска, благодарить высокой мудрости Султана и всеобщей бдительности, Государство сие кажется совершенно обезпечено отъ подобныхъ преступленій. Въ дальнихъ странахъ на счетъ этого дѣла можно легко обмануться; и сколько оно ни могло бы заслуживать ввѣртія, однако можно предостеречь, что худо свѣдущій Корреспондентъ нѣсколько оное преувеличилъ.“ (A.P.S.Z.)

Смирна, 15-го Марта.

По письмамъ полученнымъ изъ Аѳинъ, оппозиціонные журналы разбирали нѣсколько времени дѣла, снова начали возставать противу новаго начальника Министерства. Въ Греціи господствуетъ совершенная тишина.

— Египетскій флотъ, который съ нѣкотораго времени въ готовности поднять паруса, останется по всему вѣроятію въ этомъ году въ портѣ, ибо Французскій и Англійскій Консулы, обывши отъ имени своихъ Правительствъ, что появленіе его на открытомъ морѣ, принудитъ упомянутыя Государства къ высылкѣ своихъ эскадръ для наблюденія за нимъ.

— *Мехмедъ-Али* ожидаетъ послѣдствій посольства *Саримъ-Эффендія*, употребляя всѣ свои силы, привести въ исполненіе тѣсный союзъ между нимъ и Султаномъ. Кажется, что эта перемѣна въ его политикѣ, есть дѣйствіемъ Франціи и Англіи; онъ довольствуется теперь сопротивительнымъ состояніемъ, къ чему принуждаетъ его кажется съ другой стороны, состояніе дѣлъ въ Арабіи и Сиріи. (G. C.)

своей Президентуры, узнавъ независимость Тексаса, по усилнѣмъ въ томъ взглядѣ преполюженію Конгрессу.

— Пана *Urquhart* Секретаря легации ожидаютъ ту на улупъ зъ Константинополя. Постѣпованіе его бардо наганіаю і маю го за корреспондента діенніка *Times*, ктѣры такъ неприяжно выстѣпуе пречіево Лордоу *Ponsonby*.

— P. Michel Chevalier, ze szczególnѣмъ порученіемъ Рządu Французкого ту прыбыл.

— W Edinburgu zapadł pięcio-piatrowy browar, w kтѣrego wyższych piętraхъ znajdowało się 3—4,000 kwaterѣw sтѣdu і jęczmienia, przy czѣm czterech ludzi utraciło życie.

— Krѣlowa tak mocno zachorowała, że podczas wielkiego zgromadzenia, kтѣre było wczoraz w Windsor, musiała byдъ zastąpią prcz Xieźniczкę *Augustę*. Cierpi ona na piersi, lecz choroba jej zdaje się nie wzбудzać obawy.

— Lord Palmerston d. 27 t. m. przeznaczył na ucztę dyplomatyczną, równie tegoż dnia Lord Melbourne drugą.

— Podług doniesień z Lisbony pod d. 6 t. m., Krѣlowa całkiem prawie wyzdrowiała. — Nie dawno z Lisbony na okręcie *Talavera*, wypłynęło 400 angielskich żołnierzy marynarki ku brzegom północnym Hiszpanii. Wiadomości z Algarbii znowu są pomyślniejsze dla Rządu. Udało się поймаć wielu buntowników. (A.P.S.Z.)

ТУРСУА.

Константинополь, d. 25 Marca.

PP. *Bell Rotman* і *Childs* Капитанъ окрѣту *Vixen*, прыбыли ту зъ Одессы дня 10, а товарищѣе ихъ są takъ же w krѣtce tu spodziewani. Wychwalają oni sposób obchodzenia się z nimi władz Rossyyskich w czasie ich krѣtkiej niewoli.

— Listy prywatne donoszą, że Anglia zamysła swoje stosunki handlowe na Wschodzie rozszerzyć, і w tym celu ma zamiar uzupełnić organizacją Konsulatѣw swoich. P. *Ongley* mianowany został Konsulem na wyspie Krecie, na miejsce zmarłego P. *Campogradio*, z prawem zajmowania się interesami handlowymi. Wkrѣtce mają byдъ takъ же mianowani Vice-Konsulowie w Tarsus і innych miejscach.

— Słyszacъ, że wszyscy ludzie z okrѣtu *Vixen* otrzymali od Rządu Cesarско-Rossyyskiego, w drodze łaski, zupełne wynagrodzenie. W ogѣle, do sprawy okrѣtu tego, kтѣra z początku tak wielką wzбудzała obawę, nie przywiązują już teraz żadney wagi. Został on na licytacji publiczney kupiony przez Admirała *Eastrewa* і ma teraz byдъ obrѣcony na okrѣt wojenny. (G. C.)

Dnia 31.

Gazeta urzędowa zawiera nastѣpujący artykuł: „Nіеktѣre dzienniki doniosły o uczynionym zamachu na osobę Sultana, — zamachu, kтѣry od czasu do czasu jak Francji zagraża zbroczeniem krwi. — Podług tychъ же dziennikѣw, sprawcy wspomnianego zamachu byli dawniejsi Janczarowie, kтѣrzy, pomimo wrodzonej swej odrazy od wszelkich now.oh wynalazkѣw, użyli wiatrѣwki. Po zaprowadzeniu porządku і urządzeniu wojska regularnego, dzięki wysokiej mądrości Sultana і publicznemu czuwaniu, Państwo to zdaje się całkiem byдъ zabezpieczone od podobnych zbrodni. W stronach odległych rzecz ta łatwo mogłaby uwieść, і jakkolwiek mogłaby zasługiwać na uwagę, można jednak z pewnością powiedzieć, że złe zaświadomiony korespondent, doniѣsł fałszywie o wspomnianym wypadku.“ (A.P.S.Z.)

Smirna, 15-go Marca.

Dowiadujemy się z listѣw, otrzymanych z Aten, że dzienniki opozycyjne zajęte przez czas niejaki uważaniem rzeczy, zaczęły znowu powstawać na nowego naczelnika Ministerjum. Spokojność nayspełniejsza panuje w Grecji.

— Flotta Egipska, kтѣra od niejakiго czasu jest w gotowości do wyruszenia pod żagle, zostanie podług wszelkiego podobieństwa tego roku w porcie: Konsulowie albowiem Francuzki і Angielski zapowiedzieli imieniem Rządѣw swoich, iż jej pokazanie się na otwartem morzu, skłoni rzeczne Mocarstwa do wystania eskadrъ swoich na jej uważanie.

— *Mehmed-Ali* oczekuje na skutek posłannictwa *Sarym-Effendego*, dokładając wszelkiey usilności, ażeby przywieść do skutku ścisły związek między sobą а Sultaniem. Zdaje się, że ta zmiana w polityce jego, jest dziełem Francji і Anglii; przestaje on dziś na odporném zachowaniu się, do czego zngła go podobno z drugiej strony, połozenie rzeczy w Arabii і Syrii. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Женева, 26-го Марта. Мы чрезвычайно скучаемъ зимою, которая вновь наступила послѣ теплой весенней погоды. Два дня тому назадъ, въ Женевѣ было 10° Р. мороза, и снѣгъ лежалъ почти на цѣлый футъ. Сегодня снѣгъ также падаетъ въ большомъ количествѣ, и готовить намъ бѣдную Пасху, послѣ бѣлаго Рождества. Въ Монтре, нашей Ницци, нынѣ также лежитъ снѣгъ, между тѣмъ, какъ городъ сей защищенъ отъ сѣверныхъ и сѣверовосточныхъ вѣтровъ высокими горами, и всегда хвалился своими южными произрастеніями. Мы получаемъ, одно за другимъ, печальныя извѣстія изъ соседнихъ горныхъ переходовъ въ Италію. 11-го числа, десять Италіянскихъ путешественниковъ, пренебрегая всеми свѣтами, отправились, на почтовыхъ лошадяхъ, изъ гостиницы большаго Сантъ-Бернарда въ Мартини. Два часа ѣхали они счастливо; но между госпиталемъ и постоялымъ дворомъ внезапно обрушилась на нихъ лавина. Семеро путешественниковъ шли въсколко впереди, и находились на небольшомъ возвышеніи, гдѣ лавина не была очень глубока, такъ что они могли высвободиться. Имъ дѣлательно помогали одинъ Сантъ-Бернардскій монахъ, который провожалъ путешественника изъ Сенъ-Пьера къ себѣ въ гостиницу. Остальные же три путешественника и почтовый курьеръ столь глубоко были зарыты подъ лавиною, что имъ долго не могли помочь, и нашли уже задушенными. Семь спасшихся путешественниковъ принуждены были провести ночь въ ветхой хижинѣ, безъ огня, при сильномъ морозѣ и ужасномъ вѣтрѣ, который ежеминутно угрожалъ хижинѣ сокрушеніемъ. На слѣдующее утро прибыли они въ Сенъ-Пьеръ, гдѣ Сантъ-Бернардскій игуменъ употребилъ всѣ средства для возстановленія ихъ здоровья, и приказалъ торжественно похоронить четырехъ несчастныхъ путниковъ. — 14-го числа, 45 чел. занимались между Гондо и Симплономъ расчисткою Симплонской дороги, заваленной лавинами. Новая лавина настигла ихъ, и увлекла съ собою. Въ этотъ же день, одна дорожная карета оставлена была путешественниками и кучеромъ, выпрягшимъ лошадей; на другое утро, кареты уже не нашли на прежнемъ мѣстѣ: бура снесла ее въ ближайшую пропасть. — Съ Монъ-Сениса мы не имѣемъ подобныхъ извѣстій; тамъ лавины бывають рѣже и не столь опасны.

— Въ одномъ Бернскомъ журналѣ напечатаны слѣдующія подробности о снѣжной массѣ, выпавшей въ ущельѣ горы Св. Бернарда, и засыпавшей одинадцать путешественниковъ, изъ коихъ спаслись только пятеро; подробности сіи сообщены однимъ изъ спасшихся: „Снѣгъ поднялся вдругъ, снизу вверхъ, слѣдовательно это несчастіе произошло не отъ лавины. Спасеніемъ своимъ онъ обязанъ толстой трости и заспинной сумкѣ, которыя ему доставили нѣсколько воздуха. Безъ всякаго испуга, онъ впалъ въ усыпленіе; ему казалось, что онъ въ своей комнатѣ, и что къ нему врываются воры сверху. Шумъ все приближался къ его головѣ; онъ не могъ пошевелиться. Послѣ у него сорвали съ головы фуражку, и наконецъ, какою-то лапою соскребли снѣгъ съ его лица. Это была одна изъ собакъ монастырскихъ. Только что лице его освободилось отъ снѣгу, она побѣжала въ монастырь за помощію, потому что надъ нимъ былъ снѣжный слой въ шесть футовъ.“

— *Франкфуртъ на Майнѣ 25-го Марта.* — Въ здѣшней газетѣ Главнаго Почтамта напечатано слѣдующее: „Мы сію минуту получили любопытное извѣстіе. Послѣ многолѣтнихъ занятій и опытовъ, Г. Раппу удалось наконецъ открыть новаго двигателя, и примѣнить его къ паровозамъ желѣзныхъ дорогъ. Движитель этотъ находится въ природѣ; посредствомъ искуснаго механизма онъ можетъ замѣнить пары и представляетъ слѣдующія выгоды: 1) устраненіе возможности взрыва; 2) механизмъ стоитъ вдвое дешевле паровозовъ; 3) въ топливѣ нѣтъ ни какой надобности, и слѣдовательно также 4) въ его перевозкѣ; 5) два человѣка достаточны для управленія механизмомъ; 6) новоизобрѣтенный паровозъ можно въ каждое мгновеніе привести въ движеніе и остановить; 7) механизмъ сей можетъ всюду замѣнить паровыя машины.“ (Сбс. Пз.)

Объявленіе.

27 Апрѣля, т. е. во вторникъ начнется продажа съ публичнаго торга, конфискованныхъ товаровъ, состоящихъ изъ бумажныхъ, льняныхъ и шерстяныхъ издѣлій, чая, кофе, гвоздики и мелкой рухляди. Продажа будетъ производиться ежедневно, исключая субботы, воскресенія и табельныхъ дней, съ 10 часовъ утра.

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Апрѣля 27 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. Левъ Боровскій.

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Genewa, 26-go Marca. — Зима, która po ciepłej wiosennej pogodzie znowu nastąpiła, nadzwyczajnie nam dokucza. Przed dwoma dniami było w Genewie 10° R. mrozu, a śnieg leżał na całą prawie stopę. I dzisiaj także pada śnieg w wielkiej ilości, gotuje nam przeto białą Wielkanoc po białym Bożym Narodzeniu. W Montre, naszej Nizzie, śnieg leży także, chociaż to miasto jest zastonione od północnych i północno-wschodnich wiatrów wysokimi górami, i zawsze słynęło rannemi produktami. Otrzymujemy jedna po drugiej smutne wiadomości z sąsiednich górskich przechodów do Włoch wiodących. Dnia 11-go 10-ciu podróżujących Włochów, odrzucając wszelkie rady, wyjechali pocztą z hotelu wielkiego Saint-Bernarda do Martigne. Dwie godziny jechali szczęśliwie; lecz między szpitalem a domem gościnnym, nagle osunęła się na nich lawina. Siedmiu podróżujących szło nieco pierwej i znajdowało się na małym pagórku, gdzie lawina nie bardzo była głęboką tak, że się mogli zpod niej wydobyć. Do ich oswobodzenia czynnie się przykładał zakonnik góry Sw. Bernarda, który przeprowadzał podróżnego z St. Pierre do siebie. Pozostali trzej podróżni i pocztowy goniec tak głęboko znajdowali się pod lawiną, że przez długi czas nie można było ich ratować, i znaleziono już nieżywych. Siedmiu uratowanych podróżnych, zmuszeni byli przepędzić noc w starej chałupie, bez ognia, wśród tegoż mrozu i okropnego wiatru, który co chwila groził chałupie upadkiem. Nazajutrz rano przybyli oni do St. Pierre, gdzie, przełożony klasztoru S. Bernarda użył wszystkich środków dla przywrócenia im zdrowia, a czterech nie- szczęśliwych podróżnych kazał uroczystie pochować. — Dnia 14-go, 45-ciu ludzi pracowało między Gondo a Simplon dla oczyszczenia drogi Simplonskiej, lawinami zasypanej. Nowa lawina ich porwała i pociągnęła za sobą. W tymże dniu, podróżny pojazd zostawiony był przez podróżnych i stangreta, który wyprzągł konie; nazajutrz nie naleziono już pojazdu na tém miejscu, burza zaniósła go do blizkiej przepaści. — Z góry Cenis nie mamy podobnych wiadomości; tam lawiny są rzadsze i nie są tak niebezpieczne.

— W jednym z dzienników Berneńskich czytamy następujące szczegóły o massie śniegu, spadłej w wąwozie góry S. Bernarda, która zasypała jedenastu podróżnych, z których pięciu tylko uratowało się; szczegóły te są udzielone przez jednego z uratowanych: „Nagle śnieg podniósł się zdołu ku górze, a zatem przyczyną tego nieszczęścia nie jest osunięcie się lawiny. Swoje ocalenie winien on grubey trzcinie i tłomakowi, które używały dlań nieco powietrza. Bez najmniejszego przeleknięcia, wpadł on w uspienie; zdawało mu się, że jest w swym pokoju, i że przez sufit wdierają się złodzieje. Śmierć coraz zbliżała się do jego głowy; nie mógł sam sobą władać. Potem zerwano mu z głowy czapkę, i nakoniec, niejaką łapą omieciono śnieg z jego twarzy. Był to jeden z psów klasztornych. Skoro twarz jego została za śniegu oczyszczoną, pies ów pobiegł do klasztoru dla przyprowadzenia pomocy, gdyż massa śniegu do sześciu stóp nad nim się wznosiła.“

— *Frankfort nad Menem 25-go Marca.* — W Ober-Post-Zeitung czytamy: „Dopiero teraz otrzymaliśmy ciekawą wiadomość, iż po długoletnich doświadczeniach, udało się P. Rapp wynaleźć nową działającą siłę, i zastosować ją do ciągnięcia powozów na drogach żelaznych. Jestto siła znajdująca się w naturze; która, za pomocą szczególnego mechanizmu, zastępuje doskonale siłę parę, i nadto następcza korzyści następujące: 1) że nie przedstawia żadnego niebezpieczeństwa od pęknięcia; 2) że budowa maszyny P. Rapp zaledwie wynosi połowę kosztu maszyny parowej; 3) że materiału palnego nie potrzebuje; 4) że łatwo jest sposób przewożenia; 5) że do kierowania jej dość jest dwóch ludzi; 6) że w każdej chwili może być dowolnie w ruch wprawiona lub zatrzymana; i 7) że ten mechanizm może wszędzie zastąpić parowe maszyny. (P. P.)

O g ł o s z e n i e.

Dnia 27 Kwietnia, t. j. we wtorek zacznie się sprzedaż z publicznego targu, skonfiskowanych towarów, składających się z bawełnianych lnianych i wełnianych wyrobów, herbaty, kawy, goździków i miękkich futer. Sprzedaż będzie się odbywała codziennie, oprócz soboty, niedzieli i dni tabelnych od 10-ey godziny zrana.